

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

« 01 » 09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проблеми аналізу тексту:
Лінгвістичний аналіз тексту.

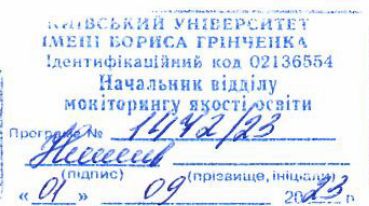
для студентів

спеціальності 035 Філологія

освітнього рівня другого (магістерського)

спеціалізації 035.01. Українська мова і література

освітньої програми 035.01.01.Українська мова та література

Київ — 2023

Розробник:

Дружененко Раїса Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Викладач:

Дружененко Раїса Сергіївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української мови

Протокол № 9 від «30» серпня 2023 року

Завідувач кафедри _____ (М.О. Вінтонів)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
035.01.01.Українська мова та література __.__.2023 р.

Гарант освітньої програми _____ (_____)

Робочу програму перевірено __.__.2023 р.

Заступник декана _____ (С.І. Горобець)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __20__ р. протокол №__

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Проблеми аналізу тексту

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом	8	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, зокрема:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	0	
Самостійна робота	80	
Форма семестрового контролю	Залік	

Змістовий модуль «Лінгвістичний аналіз тексту»

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	1	
Семестр	1	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, зокрема:	90	
Аудиторні	16	
Модульний контроль	4	

Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	40	
Форма семестрового контролю	залік	

2 . Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати фахові компетентності у студентів-філологів щодо лінгвістичного аналізу тексту.

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК-7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК-1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК-2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК-3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК-4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів

ФК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в галузі досліджень з української філології

ФК-11. Здатність до створення, редагування, реферування і систематизації текстів усіх типів, зокрема перекладних.

Програмні результати навчання

ПРН-3-1. Демонструвати знання в галузі гуманітарних наук, застосовувати їхні методи в різних видах професійної діяльності.

ПРН-3-2. Виявляти знання і розуміння мовознавчих та літературознавчих дисциплін у синхронії та діахронії.

ПРН-3-3. Демонструвати знання з типології стилів і жанрів, традиційних сюжетів, образів і мотивів, розуміння природи і сутності національних традицій у галузі літератури і мистецтва.

ПРН-У-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН-У- 6. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПРН-У-7.Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН-У-8. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН-У-9. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН-У-10. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН-У-13. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН-С-1. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН-С-2. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН-С.-3. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН-С-4. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання змістового модуля «Лінгвістичний аналіз тексту»

№	Назви змістових модулів, тем	Ус ьо го	Розподіл годин за видами робіт				
			Аудиторна				
			Ле кці ї	Се мін ари	П р ак ти чні	Ла бор ато рні	Ін ди ві ду аль ні
Змістовий модуль 1. Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема							

1.	Лінгвістичний аналіз тексту як наука і навчальна дисципліна.	4	2						2
2.	Сучасні підходи до вивчення й аналізу тексту	12	2	2					8
3.	Структура і семантика тексту	12		2					10
	Модульний контроль	2							
<i>Разом</i>		30	4	4					20
Змістовий модуль 2. Методика лінгвістичного аналізу тексту									
4.	Частковий лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів	14	2	2					10
5.	Цілісний аналіз текстів різних типів, стилів, жанрів	14	2	2					10
	Модульний контроль	2							
<i>Разом</i>		30	4	4					20
<i>Підготовка до проходження підсумкового контролю</i>									
<i>Усього</i>		60	8	8					40

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. МОДУЛЬ «ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ»

Змістовий модуль 1. Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема

Лекція 1. Наукові основи лінгвістичного аналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Лінгвістичний аналіз як наукова дисципліна. Поняття аналізу в науковій літературі. Суть лінгвістичного аналізу тексту. Місце лінгвістичного аналізу тексту в системі стилістичного, літературознавчого, філологічного аналізу. Підходи до лінгвістичного аналізу тексту. Методи і прийоми лінгвістичного аналізу тексту.

Ключові слова: текст, класифікація текстів, підходи, методи, прийоми аналізу.
Література: 2, 3, 5

Лекція 2. Текст як об'єкт дослідження лінгвістичного аналізу : структура, семантика, прагматика

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Поняття тексту. Основні аспекти вивчення тексту. Основні категорії та ознаки тексту. Проблема класифікації та типології текстів. Жанрово-стильова організація тексту. Текст у системі мовних рівнів. Екстралінгвістичні параметри тексту. Текст і національна культура. Національно-культурний текст. Текст і дискурс. Аспекти вивчення семантики тексту. Поняття семантичного простору тексту. Концептуальний, денотативний, емотивний простір тексту. Образ автора. Авторська модальність. Текст як

єдине синтаксичне ціле. Одиниці тексту. Виділення та опис одиниць тексту. Висловлювання. Абзац. Види абзацу.

Ключові слова: категорії тексту, ознаки тексту, семантика тексту, структура тексту, національно-культурний текст, одиниці тексту.

Література: 2, 3, 5

Практичне заняття 1. Сучасні підходи до лінгвоаналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Лексикоцентричний підхід. Текстоцентричний підхід. Комунікативний підхід. Прагматичний підхід. Культурологічний і етнолінгвістичний підходи.

Практичне заняття 2. Структурно-семантичні виміри лінгвістичного аналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Класифікації текстів. Ознаки і категорії тексту. Структурна організація та семантика тексту.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, пропонувані викладачем.

Змістовий модуль 2. Методика лінгвістичного аналізу тексту

Лекція 3-4. Принципи лінгвоаналізу. Основні етапи лінгвістичного аналізу текстів. Методи і прийоми організації лінгвоаналізу тексту. Загальна характеристика методів і прийомів лінгвоаналізу. Послідовність виконання цілісного і часткового лінгвістичного аналізу тексту.

Ключові слова: принципи, етапи лінгвістичного аналізу тексту, методика виконання лінгвоаналізу, повний лінгвістичний аналіз тексту, частковий лінгвістичний аналіз тексту.-+

Література: 1, 2, 3, 4.5.

Практичне заняття 2-3. Практика часткового лінгвістичного аналізу тексту .

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Аналіз фонетичного рівня тексту. Звукові повтори (алітерація, асонанс, звуконаслідування, паронімічна атракція). Функціональне навантаження голосних. Функціональне навантаження приголосних. Методи дослідження фонетичного рівня в тексті.

Частковий лексичний аналіз тексту. Стилістично забарвлена лексика. Запозичена лексика. Використання синонімів, антонімів, омонімів. Семантика слова і контекст. Тропи. Методи дослідження лексичного рівня тексту.

Фразеологічний аналіз тексту. Використання семантично і структурно не змінених фразеологізмів. Семантичне обігрування фразеологізмів. Повторення складу фразеологізмів. Взаємодія фразеологічних виражальних засобів.

Сутність часткового морфологічного аналізу тексту. Словосполучення та склад слова. Співвідношення частин мови в тексті. Функціональне навантаження іменників, прикметників, дієслів у текстах. Стилiстичні можливості використання займенників і вказівних прислівників. Стилiстично забарвлені форми слів. Рід, число як виражальні засоби мови.

Експресивні можливості структури речення. Стилiстичні фігури. Оказіональне керування. Оказіональна сурядність. Еліпс. Парцеляція. Порядок слів у реченні. Композиційно-структурні особливості тексту. Взаємодія граматичних засобів мови.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, пропонувані викладачем.

Практичне заняття 4. Практика цілісного лінгвістичного аналізу тексту

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ: Повний лінгвістичний аналіз текстів різних типів, стилів, жанрів мовлення.

ПРАКТИЧНО: Виконати вправи, пропонувані викладачем.

Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			59		59

Коефіцієнт: $118: 100=1,18$

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Денна форма

Самостійна №1. Виконайте вправи 1-5 за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Критерії оцінювання

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

Самостійна №2. Виконайте завдання 1, 2, 5, 9, 15 (С.22-32) за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Критерії оцінювання

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

Самостійна №3. Виконайте завдання 21, 22 (С.38.39), 6-7, 9 (С. 61-63) за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

Самостійна №4. . Виконайте завдання 8, 9, 10, 11, 14 (С.90-93) за навчально-методичним посібником Р.С.Дружененко «Лінгвістичний аналіз тексту. Модульний курс»

Максимальна оцінка — 5 балів.

Оцінюватимуться розуміння теоретичних знань, доречно використаних під час виконання вправ, індивідуальність інтерпретації.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи Максимальна кількість балів – 5

Оцінка за п'ятибальною шкалою	Зміст оцінки
5 балів	студент глибоко та міцно засвоїв матеріал; наводить теоретично і практично правильні, обґрунтовані коментарі; проводить грамотний та чітко структурований аналіз тексту; самостійно здійснює узагальнення і висновки; вичерпно, послідовно, грамотно оформив самостійно виконані завдання (оцінка «відмінно»).
4 бали	студент добре знає матеріал, але допускає незначні помилки в аналізі тексту, які за допомогою викладача швидко виправляє; здатен здійснювати лінгвістичний аналіз, самостійно робити висновки;

	успішно виконав та оформив самостійну роботу з незначною кількістю помилок (оцінка «добре»).
3 бали	виконано не всі завдання; студент припускається грубих помилок, які самостійно не може виправити; недостатньо правильно і грамотно оформлено результати лінгвоаналізу; рівень розуміння матеріалу студентом можна визначити як поверхневий (оцінка «задовільно»).
2 бали	студент засвідчує фрагментарне знання матеріалу, не може здійснити аналіз тексту; наявна значна кількість суттєвих помилок у змісті та оформленні (оцінка «незадовільно»).
1 бал	студент засвідчує окремі фрагменти знань, не може здійснити лінгвістичний аналіз тексту; наявна значна кількість суттєвих помилок у змісті та оформленні (оцінка «незадовільно»).

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1.

Виконання тестових 25 тестових завдань. 1 правильно виконане завдання = 1 бал.

Модульний контроль 2

Виконання цілісного лінгвістичного аналізу пропонованого викладачем тексту.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 25 балів.

Оцінюється вміння аналізувати текст як інтегративне і комунікативне явище, оригінальність інтерпретації.

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, за результатами балів двох змістових модулів дисципліни “Проблеми аналізу тексту”

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками

B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ «ЛІНГВІСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕКСТУ» (денна форма)

Разом: 60 год., із них 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, контрольно-модульні роботи – 4 год., 40 год. – самостійна робота.

Тиждень	I	II
Модуль	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
Назва модуля	Лінгвістичний аналіз тексту як наукова проблема	Методика лінгвістичного аналізу тексту
Кількість балів за модуль	59	59
Лекції		

Теми лекцій	Лінгвістичний аналіз тексту як наука та навчальна дисципліна (2 б)		Частковий лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів. Цілісний лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів (2 б)	
Теми практичних занять	Сучасні підходи до вивчення й аналізу тексту (11 б)	Структура і семантика тексту (11 б)	Частковий лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів. (11 б)	Цілісний лінгвоаналіз текстів різних типів, стилів, жанрів (11 б)
Самостійна робота	Самостійна робота 1,2(10 б)		Самостійна робота 3,4 (10 б.)	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 2 (25 б.)	
Підсумковий контроль	залік			

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна

- 1.Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 316 с.
2. Єщенко Т.А. Лінгвістичний аналіз тексту. Київ.: Академія, 2009. 264 с.
3. Загнітко А.П. Лінгвістика тексту: Навч. посіб. Донецьк: Юго-Восток, 2007.
- 4.Кочан І.М. Лінгвістичний аналіз тексту: Навч. посіб. Київ: Знання, 2008.
5. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Київ: Підручники, посібники, 2005.

Додаткова

- 1.Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. Львів: ПАІС, 2010. 336 с.
- 2.Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ: Академія, 2009. 344с.
- 3.Дружененко Р.С. Прагматичний аспект викладання лінгвістичного аналізу тексту. Педагогічні науки. Збірник наук. праць. Херсон: ХДУ, 2014. – С.32-40
- 4.Дружененко Р.С. Теоретичне обґрунтування комунікативно-прагматичного аналізу простого речення як прийому навчання синтаксису студентів вищих педагогічних закладів освіти. Педагогічна освіта: теорія і практика. Зб. наук. праць. Вип.22 (1-2017). Ч.2. Кам'янець-Подільський, 2017. С.240-245.
- 5.Жайворонок В. Українська етнолінгвістика. Київ: Довіра, 2007.
6. Кононенко В. Рідне слово. Київ: Богдана, 2001.
- 7.Пугач В. Українська етнолінгвістика. Ніжин, 2002
- 8.Шабат-Савка С.Т. Категорія комунікативної інтенції в українській мові: монографія. Черкаси: Букрек, 2014. 412 с.
- 9.Яшенкова О.В. Основи теорії мовної комунікації Київ: Академія, 2010. 312с.

Інтернет-джерела

1. Зразок лінгвістичного аналізу тексту <https://worldteachers.ucoz.com/publ/24-1-0-527>
2. Кочан Лінгвістичний аналіз тексту http://grinch-home.at.ua/knigi/lingvistich_analiz_1-164.pdf
3. Яблонська Т.М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5125/3/Yablonska.pdf>